

REFERAT Udsatterådet d. 08-10-2018

Mødedato Mandag d. 08. oktober 2018 kl. 10:30

Mødested kommer

Mødedeltagere Lotte Kragelund, Marianne Kierkegaard (Fravær), Anette Lauritsen (Fravær), Bente Borg Donkin, Jan Kartin (Fravær), Anne Josephsen, Susanne Schiffer (Fravær), Stephan Nielsen, Lene Lindberg (Fravær), Pia Frederiksen, Robert Christiansen (Fravær), Helena Jørgensen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Formand, Bente Borg Donkin orienterer.....	4
Budget 2019-2020.....	5
Beslutning: Nødherberg i Helsingør Kommune i vinteren 2018/2019.....	6
Orientering: Sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark 2017.....	11
Eventuelt.....	15

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutninger Udsatterådet den 08-10-2018

Godkendt

Punkt 2: Formand, Bente Borg Donkin orienterer

Beslutninger Udsatterådet den 08-10-2018

Helena Jørgensen orienterer om, at hendes status i forhold til Udsatterådet har ændret sig. Hun sidder pt. i byrådet for Enhedslisten i Helsingør Kommune. Men Helena vil fortsat være brugerrepræsentant for Røntofte Krisecenter.

Punkt 3: Budget 2019-2020

Beslutninger Udsatterådet den 08-10-2018

Formand, Bente Borg Donkin orienterer om, hvordan processen er i forhold til det kommunale budget. Fx hvordan kan det være, at der skal spares, når der er penge i kassen til at bygge et nyt stadion. Det er en proces, der er svær at forstå.

I Helsingør Kommune arbejder vi med effektiviseringer og servicereduktioner. Alle ledere skal finde både effektiviseringer og serviceforringelser hvert år.

Formand, Bente Borg Donkin orienterer om de relevante effektiviserings- og servicereduktionsforslag mhp. høring i Udsatterådet.

Høringssvar vedr. budget 2019-2022 fra Udsatterådet

Der er to generelle kommentarer samt én vedr. et konkret servicereduktionsforslag

Generelt:

- Det undrer brugerrepræsentanterne i Udsatterådet, hvordan det kan lade sig gøre at blive ved med at lave effektiviseringer. Hvis man år efter år bliver ved at effektiviserer, vil der til sidst være meget lidt tilbage.
- Herudover undrer det brugerrepræsentanterne i Udsatterådet, at medarbejderne på tilbuddene bruger så meget tid på dokumentation, samtidigt med, at de skal være mere effektive. Det kunne være relevant at se på de dokumentationskrav, der er, i stedet for, at det går ud over tiden med borgerne.

Servicereduktion 618-030: Stillingsreduktion i værkstedsområdet på Center for Job og Oplevelse

Det påpeges fra Udsatterådet, at det virker paradoksalt, at man reducerer i stillinger på CFJOO og samtidigt ønsker at iværksætte mere beskæftigelsesrettede aktiviteter. Det er vigtigt, hvis det skal lykkes at få borgere i en udsat livssituation i job, at medarbejderne har tid til at opnå kendskab til den enkelte borger, og de udfordringer denne måtte have.

Punkt 4: Beslutning: Nødherberg i Helsingør Kommune i vinteren 2018/2019

18/25378

Indledning

Frelsens Hær har siden 2014 drevet et nødherberg i Helsingør Kommune. Til dette har de fået økonomisk støtte, senest bevilgede Helsingør Kommune 656.000 kr. til drift af nødherberg i sæson 2017/18.

I 2018 åbnede seks "skæve boliger" i Hornbæk, som er opført som boliger til hjemløse borgere. Der er dog stadig udfordringer på hjemløseområdet. Derfor er det vigtigt, at tilbud og vinterforanstaltninger er indrettet efter målgruppen.

I forbindelse med budgetforhandlingerne blev det besluttet, at der i Helsingør Kommune skal udvikles et tilbud, der passer til målgruppen. Ud over de midler, der er i 2018 (0,1 mio. kr.), sættes der 0,4 mio. kr. af i 2019, hvor Center for Særlig Social Indsats (SSI) skal udvikle forslag til løsninger, der fremlægges det relevante udvalg og budgetforligskredsen. Heraf afsættes 100.000 kr. til vinteren 2019/20. Der er således 400.000 kr. sammenlagt til en vinterforanstaltning 2018-19.

I dette dagsordenspunkt fremlægger SSI to forslag til mulige vinterforanstaltninger for vinteren 2018/19:

1: En kommunal foranstaltning i Portnerboligen (§ 110)

2: At lade Kirkens Korshær stå for opgaven.

SSI er i dialog med tidligere hjemløse borgere og Center for Økonomi og Ejendomme om en mere permanent løsning for nødherberg og vil inden jul 2018 fremlægge resultatet heraf.

Retsgrundlag

Serviceoven § 110:

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Relation til vision og tværgående politikker

Dette punkt relaterer sig til Helsingør Kommunes mission: At Helsingør Kommune bidrager til størst mulig livskvalitet for borgerne.

Sagsfremstilling

1. Hvor mange hjemløse er der, som har brug for et nødherberg?

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (VIVE) og Socialstyrelsen arbejder med en bred definition af hjemløshed, der dækker over alle, der er boligløse. I grove træk kan man dele gruppen af hjemløse op i forskellige kategorier:

- Funktionelt hjemløse: Borgere der har en bolig, men af forskellige grunde ikke har lyst eller magter at opholde sig der.

- Boligløse: Borgere, der er akut hjemløse, da de har mistet deres bolig.
- Sofasovere: Borgere uden egen bolig, der bor på forskellige sofaer hos familie/bekendte.
- Reelle hjemløse: Også kaldet gadesovere, er borgere, der lever på gaden. Denne gruppe har som oftest også misbrugsproblemer og psykiske lidelser. SSI har pt. kendskab til fem til ti borgere, der kan betegnes som gadesovere, der overnatter i skoven eller på gaden.

Et nødherberg vil primært være rettet mod de reelt hjemløse (gadesoverne), da borgere i de andre former for hjemløshed ofte finder andre muligheder i de kolde vintermåneder.

-

-

2. Vinteren 2018/19

Fra og med vinteren 2018-19 skal Helsingør Kommune finde en ny løsning for nødherberg for de hjemløse i de kolde vintermåneder.

Da vintermånederne står for døren, vil der i første omgang blive tale om en midlertidig løsning. SSI er i gang med at undersøge og skitsere en mere varig løsning, der vil fungere fra vinteren 2019-20.

I det følgende fremlægger SSI to mulige løsninger:

Portnerboligen § 110 boform

En kommune har kun hjemmel til at etablere et midlertidigt nødherberg efter Servicelovens § 110.

En mulighed for vinterforanstaltning er, at Portnerboligen ved Petersborg benyttes som nødherberg i de kolde vintermåneder. SSI har de seneste to et halvt år brugt Portnerboligen ved Petersborg som midlertidigt § 110 boform til hjemløse. Portnerboligen har fungeret som supplement til Pensionatet i Hornbæk med slutdato d. 31.12 2018. Centret har fået mulighed for at råde over Portnerboligen til og med april 2019.

I Portnerboligen er der pt. fire værelser, hvor der i hvert bor en borger. I vintermånederne vil to af de fire værelser blive inddraget til nødherberg, hvor der vil være to sengepladser pr. værelser. Det vil sige, at der i alt er fire pladser pr. nat. Det er SSI's vurdering, at fire natpladser vil være tilstrækkeligt til at dække det aktuelle behov i Helsingør Kommune. I denne løsning vil der således også være to ekstra § 110 boformspladser frem til udgangen af april 2019.

Praktisk vil nødherberget blive oprettet efter § 110, og borgerne vil blive visiteret til tilbuddet af lederen af Center for Rusmidler, Omsorg og Støtte (CROS). Det betyder, at pladserne på nødherberget vil være forbeholdt de mest udsatte hjemløse, der ikke har andre steder at overnatte (gadesoverne).

CROS har i forbindelse med udarbejdelsen af dette forslag, været i dialog med Socialtilsynet, som skal godkende de fire nødherbergspladser. Socialtilsynet har på forhånd stillet sig kritisk over for en midlertidig nødherbergs-løsning, som er ubemandet om natten. Socialtilsynets skepsis beror på erfaringer fra andre nødherberg, hvor der ofte er uroligheder eller anden uhensigtsmæssig adfærd i løbet af natten. Derudover har de en opmærksomhed på sammenblandingen af borgere, som er visiteret til Pensionatets ydelser og borgere, som blot bruger stedet som overnatning.

Derfor er den foreløbige plan, at der vil være åbent mellem 17 og 08. Indtil 00:30 vil der være en faglært medarbejder, og om natten en ufaglært medarbejder. Det vil sige, at der er én medarbejder på arbejde af gangen.

Nødherberg hos Kirkens Korshær, Stubben

SSI har været i dialog med leder af Stubben, Anette Lauritsen vedr. mulige løsninger for midlertidig natvarmestue i vinteren 2018-19.

Stubben har erfaring fra den koldeste periode i vinteren 2017-18, hvor stedet åbnede midlertidigt for at gadesovere kunne overnatte i kælderen. Lederen af Stubben visiterede de borgere, som ikke havde et sted at overnatte, hvorefter de fik en nøgle, anvist en madras, hvor de kunne sove og blev orienteret om praktiske forhold. Da der er 11 borgere, som bor på Stubben, er der også hensyn, der skal overholdes. Stubben var ikke bemannet om natten, men leder Anette Lauritsen har en akuttelefon, der er åben hele døgnet.

Stubben har tilkendegivet, at de ud fra samme model som sidste vinter, med kort varsel vil kunne åbne en midlertidig natvarmestue igen bemannet med de mange kompetente frivillige, som er tilknyttet Stubben. Natvarmestuen vil udelukkende være for gadesovere, som er hjemmehørende i Helsingør Kommune, hvor en stor del i forvejen er kendt på Stubben. Leder Anette Lauritsen vil på samme vis som sidste vinter visitere borgerne. Hvis der bliver mere end 4-5 overnattende borgere, vil det være nødvendigt med lønnet personale. Stubben vurderer, at en pulje på max 200.000 kr. vil være tilstrækkeligt til dette formål.

Stubbens tilbud er ikke hjemmel i Serviceloven, og er dermed heller ikke underlagt Lov om Socialtilsyn.

Det er vigtigt at understrege, at hverken muligheden for overnatning i kommunalt regi eller på Stubben kan skabe sikkerhed for, at alle gadesovere i Helsingør vil søge ly for natten, da denne gruppe af hjemløse ofte er kendetegnet ved omfattende og komplekse problemstillinger.

Økonomi/Personaleforhold

Finansieringsforslag til Portnerbolig-modellen:

Herunder er to finansieringsmodeller med forskellige åbningstider. I begge modeller er åbningstiden 17-08, da tilbuddet ellers ikke godkendes af Socialtilsynet. Konkret betyder det, at der er én faglært medarbejder mellem 17-01.30, og en ufaglært medarbejder 24-08. Det vil sige, at der er én medarbejder på arbejde af gangen.

Hvis der er åbent 15.december 2018 til 30. april 2019

Personalet i tirsrummet 17-08: 800.000 kr.

Etablering (godkendelse af Socialtilsyn, indkøb af senge mv.): 100.000 kr.

Rengøring 45.000 kr.

I alt kommunes udgift 472.500 kr. efter statsrefusion.

Hvis vi har åben 15. december til 31. marts 2019

Personalet i tirsrummet 17-08: 670.000 kr.

Etablering (godkendelse af Socialtilsyn, indkøb af senge mv.): 100.000 kr.

Rengøring: 35.000 kr.

I alt kommunes udgift 402.500 kr. efter statsrefusion.

Finansieringsforslag til Stubben-modellen

Stubben har tilkendegivet, at de har mulighed for at drive natvarmestuen ved frivillige kræfter. Hvis der er mere end 4-5 hjemløse borgere, som søger overnatningsmulighed, vurderer Kirkens Korshær, at ansættelse af yderligere personale vil andrage ca. 200.000 kr. Der er således tale om en "Bufferpulje".

Kommunikation/Høring

Sagen afgøres i Byrådet.

Som en del af budgetaftalen, bliver sagen inden forelæggelse for byrådet forelagt i budgetforligskredsen.

Sagen skal i høring i Udsatterrådet den 8. oktober 2018.

Indstilling

Center for Særlig Social Indsats indstiller,

at udvalget beslutter, hvilket forslag til etablering af nødherberg 2018-19, som Center for Særlig Social Indsats skal arbejde videre med.

Beslutninger Udsatterrådet den 08-10-2018

Leder af CROS, Lotte Kragelund orienterer om de to forslag til løsning om natherberg.

1: Kommunen løser selv opgaven. Det bliver et tilbud efter § 110 boform, der bliver godkendt af Socialtilsynet.

2: Stubben: Her får borgeren en nøgle til kælderen. Og Stubben får et tilskud fra kommunen.

Høringssvar vedr. "Nødherberg i Helsingør Kommune i vinteren 2018/2019"

Udsatterrådet tager ikke konkret stilling til, hvilke af de to forslag, der skal vælges, men mener, at følgende elementer er vigtige i etablering af et nødherberg om vinteren:

- Det er godt og trygt med pædagogisk personale
- Det er vigtigt, at tilbuddet åbner først på aftenen og ikke først ved nattetid.
- Det er en god idé, hvis der kan serveres et let måltid
- Hvis der skal være visitation er det vigtigt, at den foretages lokalt, så det er på stedet og på dagen. Så folk ikke afvises pga. manglende visitation.

- SKP (støttekontaktpersonerne) skal have en central rolle i forhold til at møde borgerne og finde gadesoverne.
- Det er vigtigt at finde en løsning til problematikken vedr. hunde. På nuværende tidspunkt er hunde ikke velkomne i nogle af de to forslag.

Punkt 5: Orientering: Sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark 2017

18/14673

Indledning

Statens Institut for Folkesundhed har udarbejdet en sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark (SUSY UDSAT) på bestilling af Rådet for Socialt Udsatte. Formålet er at beskrive forekomsten og fordelingen af sundhed, sygelighed og trivsel blandt socialt udsatte i 2017.

Det generelle billede i rapporten er, at der er en stor samfundsmæssig kløft mellem socialt udsatte borgere og resten af befolkningen i Danmark. Mennesker med alkohol- eller stofmisbrug, en sindslidelse, i hjemløshed og/eller fattigdom har en markant dårligere sundhed, sygelighed og trivsel end befolkningen generelt.

Hvor Region Hovedstadens sundhedsprofil afdækker den brede befolkning, fokuserer SUSY UDSAT på de borgere, der lever i en udsat position. SUSY UDSAT indeholder udelukkende nationale tal, og der er således ikke lokale tal fra Helsingør Kommune.

I dette dagsordenspunkt orienterer Center for Særlig Social Indsats om rapportens centrale konklusioner samt om, hvordan vi arbejder med sundhed for socialt udsatte i Helsingør Kommune.

Som bilag til punktet findes "Sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark SUSY UDSAT" samt et kort notat, der opsummerer rapporten.

Retsgrundlag

Lov om social service.

Relation til vision og tværgående politikker

Dette punkt relaterer sig til Helsingør Kommunes mission: At Helsingør Kommune bidrager til størst mulig livskvalitet for borgerne.

Herudover relaterer punktet sig til visionsmål 10 om forebyggende og tidlig indsats. Punktet relaterer sig i særdeleshed til undermålet 10D: Flere borgere har et sundt og aktivt liv.

Sagsfremstilling

1. Socialt udsatte i sundhedsprofilen

Målgruppen i rapporten er alle brugere af herberger, forsorgshjem, væresteder, varmestuer, natcafeer, botilbud og andre sociale tilbud. Herudover har borgerne i undersøgelsen en eller flere af følgende belastende livsomstændigheder: Alkohol- og stofmisbrug, psykisk sygdom, hjemløshed og fattigdom.

2. Socialt udsatte i Helsingør Kommune – hvor mange og hvem er de?

Socialt udsatte i Helsingør er en bred gruppe af borgere, der alle er i en udsat livssituation. Det er borgere i hjemløshed, beboere på Valhalla, Pensionatet og Stubben, brugere af værestedet Klubben og borgere, der får hjælp af kommunens udgående medarbejdere. Det er ikke muligt at angive et præcist tal for, hvor mange borgere, der samlet set er i den gruppe. Men følgende kan tegne et billede: Ifølge Hjemløsetællingen for 2017 foretaget af Det Nationale

Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) er antallet af hjemløse i Helsingør Kommune er steget fra 73 til 95 siden 2015. På Valhalla bor 14 borgere, på Pensionatet bor 10 borgere, på Stubben bor 11 borgere, og Klubben vurderer, at der er ca. 120 brugere af Klubbens tilbud.

3. Rapportens centrale konklusioner

Undersøgelsen arbejder ud fra et bredt sundhedsbegreb og dokumenterer på tværs af forskellige sundhedsmæssige faktorer, heriblandt helbredsrelateret livskvalitet, generel trivsel, sundhedsadfærd (bl.a. rygning, alkohol og kost), brug af sundhedsvæsenet (læge, hospital og andre sundhedstilbud), sociale relationer og økonomi og arbejde.

3.1. Ulighed i sundhed

Rapporten konkluderer, at der er en stor social ulighed i sundhed, når det gælder de mest udsatte borgere i samfundet. Med andre ord: Socialt udsatte lever betydeligt kortere og er langt mere syge end resten af befolkningen. Det er gældende på tværs af alle de parametre, der måles på. Samtidig konkluderer rapporten, at jo flere belastende livsomstændigheder, borgeren har, desto værre er borgerens sundhedsmæssige situation. Blandt de socialt udsatte er fattige og til dels de borgere med misbrug af enten stoffer eller alkohol dårligst stillede.

Overordnet set er der ikke sket en udvikling i sundhed og sygelighed for socialt udsatte de seneste 10 år.

3.2. Kvinderne er værst stillet

De kvindelige svarpersoner i rapporten fra 2017 er på mange områder markant dårligere stillede end de mandlige svarpersoner. Sammenlignet med mændene er kvinderne dårligere stillede i forhold til helbredsrelateret livskvalitet, de trives dårligere, der er en markant større andel, der har forsøgt selvmord og har været udsat for krænkelse (vold/sekuel overgreb/uønsket seksuel opmærksomhed). Hos kvinderne er der ligeledes en større andel, der oplever smerter, helbredsproblemer og føler sig hæmmede på grund af en sygdom. Der er til gengæld en tendens til, at mændene rapporterer om mere uhensigtsmæssig sundhedsadfærd end kvinderne.

4. Hvad gør vi i Helsingør Kommune

For målgruppen i rapporten har Helsingør Kommune følgende tilbud:

Værestedet Klubben, hjemløseboformen Pensionatet, botilbuddet Valhalla, SKP (udegående medarbejdere) og Rusmiddelcenteret. Derudover samarbejder Helsingør Kommune med og giver økonomisk støtte til Kirkens Korshærs botilbud Stubben og Frelsens Hærs nødherberg i vinterperioden.

4.1. Arbejdet med sundhed

Arbejdet med at forbedre sundheden for borgere i en udsat livssituation sker i krydsfeltet mellem det socialfaglige og det sundhedsfaglige felt. Og samlet set har Helsingør Kommune et stort fokus på at højne borgernes livskvalitet og sundhed. Tilbuddene arbejder med inspiration fra anbefalingerne fra Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker, og har især fokus på mental sundhed, fysisk aktivitet, kost, afhængighed og seksuel sundhed.

Værestedet Klubben tilbyder borgerne sundhedsplaner, der er et tilbud om støtte inden for en bred vifte af sundhedstilbud, både ift. somatisk og mental sundhed. Fem nye borgere har fået udarbejdet en sundhedsplan i Klubben i 2018. Herudover har de et samarbejde med hjemmeplejen, der kommer efter behov.

På Pensionatet i Hornbæk arbejder personalet målrettet med intensive støtteforløb, der skal hjælpe borgerne med at bibeholde en bolig og derudfra få en bedre livssituation. Metoden hedder ICM (Intensiv Care Management).

4.2. Idræt for borgere i en udsat livssituation

I 2017 startede en indsats på tværs af Helsingør Kommunes tilbud med det formål at give flere borgere i en udsat livssituation mulighed for at dyrke motion. I indsatsen har borgerne blandt andet mulighed for at løbe, cykle, svømme, ride og spille bordtennis, og målet er, at borgerne gennem indsatsen skal få kontakt til det almene foreningsliv.

4.3. Det sammenhængende borgerforløb

I det sammenhængende borgerforløb målrettet borgere med en rusmiddelproblemstilling arbejder Helsingør Kommune med sundhedsproblematikker og livskvalitet for borgere i udsatte livssituationer. Udgangspunktet er, at samarbejde med borgerne om at opnå beskæftigelse på ordinære eller støttede vilkår for dermed at forbedre deres generelle livssituation og muligheder.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke afledte konsekvenser for økonomi og personaleforhold.

Kommunikation/Høring

Sagen afgøres i Omsorgs- og Sundhedsudvalget.

Sagen skal til orientering i:

Social- og Beskæftigelsesudvalget den 10. oktober 2018

Udsatterådet den 8. oktober 2018.

Indstilling

Center for Særlig Social Indsats indstiller,

at orientering foretages.

Beslutninger Udsatterådet den 08-10-2018

Formand, Bente Borg Donkin orienterer om punktet.

Helena Jørgensen spørger ind til tandlægemuligheder i Helsingør Kommune, og om der er frivillige tandlæger i kommunen. Formanden fortæller, at der har været en mulighed på Stubben, og så er der omsorgstandplejen. Der er

desuden åbnet op for i Sociallovgivningen, at man kan sørge tilskud.

En brugerrepræsentant fortæller, at der i flere kommuner er en rullende tandklinik, og at det kunne være fordelagtigt at få sådan en i Helsingør Kommune. Rådet beslutter, at vi laver en undersøgelse af, hvad muligheder der er mhp. et evt. budgetønske til næste år.

Desuden beslutter rådet at invitere Steen Overgaard, der er overtandlæge fra omsorgstandplejen ind til et senere møde - vi tager det som et punkt.

Bilag

1: Sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark 2017

2: Notat om SUSY UDSAT 2017

Punkt 6: Eventuelt

Beslutninger Udsatterådet den 08-10-2018

Regionalt netværksmøde d. 1. november: to brugerrepræsentanter og Lotte Kragelund deltager. Lotte arrangerer kørsel.

Næste møde: på Rådhuset d. 4. december 2018.